

פרשת נח

"וַיִּשְׁלַח אֶת הָעֶרֶב וַיֵּצֵא יְצוּאָה וְשׁוֹב עַד יְבֹשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה מֵאֶתְנֹן לְרִאֲוֹת הַקָּלוּ הַמַּיִם.. וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקְחֶהָ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל הַתֵּבָה" (בראשית ח' ז'-ט')

מדוע נח לא הסתפק בשילוח היונה, אליה הוא ממש מחובר, ושלח גם את העורב?

היונה מביאה את האמת ה**סובייקטיבית**- היא קשורה רגשית לנח, מבצעת את שליחותה מעל ומעבר ואף מעדכנת אותו מיזמתה, אבל.. היא נוגעת בדבר ועלולה להטות את האמת. אולי תנסה לרצות אותו ולהפיח בו תקווה? אולי תרצה לחזור לתיבה ולהמשיך לשהות במחיצתו למרות שכבר יבשה הארץ?..

העורב מביא את האמת ה**אובייקטיבית** – הוא אמנם אינו מחובר רגשית למשימה ולא מתקשר עם נוח, אבל.. הוא מסתמך על העובדות בלבד ועל המציאות כפי שהיא. הוא אינו מ'אנשי שלומי' של נח.. אין לו עניין לרצות אותו או להתחבב עליו, ולכן, רק באמצעותו, נח מקבל צילום מצב נכון ועדכני.

נח זקוק לעורב וליונה במידה שווה! עליו רק להצליב את המידע בכדי לקבל את התמונה הנכונה.

יורם קימלמן

שיעור פרשת השבוע- הרב ארי

ימי החול		שבת פרשת נח	
05:08←05:04	זמן תפילין/טלית	17:36	הדלקת נרות
06:00	שחרית א'	17:45	14:00 מנחה
06:45	שחרית ב' (בביה"כ)	-	שיעור הלכה אקטואלית
08:00	שחרית ג' (בביה"ס, ימים א-ה)	06:45	שחרית א'
08:42←08:40	סוף זמן ק"ש	08:30	שחרית ב'
16:40	מנחה וערבית	08:00	שחרית ע"מ
16:50←16:55	שקיעה	17:10	13:30 מנחה
20:10	ערבית	14:00	מנחה (בבית שנון)
21:00	ערבית (בשקד ג')	17:00	מנחה ע"מ
		16:40	לימוד הורים וילדים
		18:30	צאת השבת

* סיום שיעור קיץ ביום א' לפנות בקר

שבת
שלום

מן הארץ תנחמו

מאז החטא הקדמון נעכרו היחסים בין האדם והאדמה – לאדם הראשון הובטח "קוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה", ולכן אין טעם בכלל לנסות לחרוש ולזרוע. קין, שניסה להיות "עובד אדמה", אכזב כפי הנראה את הבורא במנחתו העלובה וסיים כנווד. ואז הגיע נח. כבר מלידתו נצנצה תקווה לנחמה ושינוי היחסים עם האדמה: "וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ לְאמֹר זֶה יִנְחַמְנוּ מִפְּעֻשָׁנוּ וּמִעֲצָבוֹן יְדִינֵנוּ מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֶכְרָה ה' (בראשית ה כט). המדרש אף מלמדנו שנח התמחה בתחום המיכון החקלאי, ועל שמו "רשומות" כמה מההמצאות החקלאיות החשובות בהיסטוריה:

קודם שנולד נח, לא מה שהיו זורעין היו קוצרין. אלא, היו זורעין חטים וקוצרים קוצים ודרדרים. כיון שנולד נח, חזר העולם לישבו. קצרו מה שזרעו: זורעין חטים וקוצרין חטים, שעורים וקוצרין שעורים. ולא עוד, אלא עד שלא נולד נח עושין מלאכה בידיהם... נולד נח התקין להם מחרשות ומגלות וקרדומות וכל כלי מלאכה. (תנחומא בראשית יא)

בצאתו מן התיבה, כשלפניו ניצב אתגר חידוש העולם, נח אף זוכה לתואר "איש האדמה", אשר מעיד לדברי הפרשנים על המקצועיות הרבה (אבן עזרא) והקשר האינטימי העמוק שלו עם האדמה, ובלשונו של חנן פורת ז"ל: "כאיש היודע אישה באהבה ובאמונה רבה". כיאה לחקלאי ובוטנאי פיקח דאג נח להכניס לתיבה זרעים ויחורים שישמשו אותו לאחר המבול (רש"י) ועתה הוא ניגש למלאכת הנטיעה והזריעה: "וַיַּחַל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כָּרְם. וַיֵּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֶקְלָה" (בראשית ט, כ"ו)

רוב הפרשנים רואים פרשיה זו באור שלילי וביקורתי מאוד כלפי נח, בעיקר לאור סיומה העגום. הרב (פרופ') יונתן גרוסמן בספרו "בראשית", מציג גישה שונה הנובעת מההקבלות הרבות בין סיפור זה ובין סיפור גן עדן. נטיעת הכרם מהדהדת את נטיעת ה'גן בעדן', העירום והשכרות מזכירים את המצב התמים והבראשיתי טרם החטא, החטא קשור לראיה ולחמדה, קללת החוטא ועוד. לאור הקבלה ספרותית זו ולאור 'עברו המקצועי' אותו ראינו, מצטייר נח באופן שונה והרבה יותר חיובי. הדמיון הספרותי בין נח לאדם הראשון אכן ברור, אך **בולטת מאוד גם ההקבלה בין נח לבורא עצמו**. נח מציג התקדמות והתפתחות ביחסו האחראי לעולם, הן בהיבט החומרי והן בצד המוסרי. כך מסכם זאת הרב גרוסמן:

בנטיעת הכרם נטל האדם את תפקיד ה', והוא שנוטע כעת את עצי הפרי, כשם שבסוף הסיפור הוא נוטל את תפקיד ה' ואף מברך ומקלל... בכך מהווה סיפור קצר זה את השלמת סיפור חידושו של העולם מתוך הפרספקטיבה של העולם החדש. בסיפור זה נח כבר איננו הצדיק התמים שפתח את הסיפור... אולם הוא גם איננו כאדם הראשון שברח מאחריות וטפל את האשמה על אחרים. לא די בזאת שנח נטע את הגן החדש אחרי המבול, גם הברכות והקללות ניתנו לו והוא מפעילם כראוי.

יהי רצון שבעונה החקלאית שאנו בראשיתה, נזכה לברכה בעמלנו, נצליח לממש כראוי את הכוח והידע שניתן לנו ונשכיל להפוך את סביבתנו לירוקה יותר וערכית יותר.

נסיים הפעם בקטע מהשיר 'בציר' של פניה ברגשטיין, המנכיח את שמחת הכורם ביבולו ואת שמחת כל האדם בפרי עמלו:

הַגְּפָנִים	אֶלֵי טְנָאֵי
כּוֹרְעוֹת	שְׂקָטִים, שְׁבָעִים, מְלֵאִים
כָּאֵלוּ בְּרָד לְפָנָי,	כְּמִי –
וּמִיקָר שְׁפָעוּן	אֲשֶׁר חוּבוֹ מְלֵא כְּבֹר בְּחַיָּיו.
מְשִׁירוֹת לְמוֹ יְדִי.	כְּמִי –
צוֹנְחִים הָאֲשָׁכְלוֹת	אֲשֶׁר גָּמוּלוֹ רָאָה בְּמוֹ עֵינָיו.

אליאק וסלצית לזר

סיכום שנת השמיטה וחגי תשרי

השנה האחרונה, שנת השמיטה, הייתה עמוסה בפעילות עבור צוות התוכן של ועדת דת. בתחילת השנה הצבנו לנו למטרה להגביר את הלימוד וליצור מפגשים וחיבורים קהילתיים לאורך כל השנה ובכך להנכיח את שנת השמיטה. החלטנו שבכל חודש נעסוק בנושא אחר והשתדלנו לקיים פעילויות שונות לכלל הקהילה – מבוגרים, משפחות וילדים.

את חודש **כסלו** הקדשנו לאור וקיימנו שיעורים שונים למבוגרים וילדים. השיא היה בהדלקת נרות קהילתית חגיגית ברוב עם בבית הכנסת, אחרי שנתיים של קורונה.

את **טבת** הקדשנו לגשם, וקיימנו ערב 'שיעורי גשם' בבתי החברים, בו מעבירים שונים לימדו במקביל על הגשם מזוויות שונות. בין מערכת גשם אחת לשנייה, הצלחנו גם לקיים את אסיף הגזר מחלקת אוצר בית דין. את הגזר שנאסף העברנו למשפחות נזקקות על-מנת לקיים את דברי הפסוק 'ואכלו אביוני עמך'.

בשבט, עסקנו בנושא הקיימות, חילקנו דפים לילדים שעסקו בנושא וקיימנו ערב על התפלת מים מן ההיבט המקצועי והדתי-אמוני.

באדר א', למדנו על 'תחפושות' וקיימנו שיעורים מגוונים בנושא. לקראת פורים התקיים מבצע 'פתשגן' שהסתיים במשלוח מנות.

בין 'פסח לעצרת', בחודשים **ניסן עד סיוון**, הקדשנו את כל מרצנו למבצע 'נעשה במשנה' – בני נוער, צעירים ומבוגרים למדנו משניות לבד, בקבוצות, בלימוד הורים וילדים, במתמיד, בבית הכנסת ובעלון. את המבצע פתחנו לאחר פסח באח"צ של שיעורים ופעילויות. סיום חגיגי של ש"ס המשנה קיימנו בליל שבועות שהוקדש כולו למשנה.

בתמוז, התייחסנו ליוצרים וליצירה, בדגש על היוצרים המקומיים שלנו. פתחנו בשיעור של הרב מרדכי ורדי על הקשר של היצירה לבית המדרש ובהמשך החודש התארחנו אצל היוצרים המקומיים שלנו שפתחו את הבית והלב וסיפרו לנו על יצירתם.

את **אב** רצינו להקדיש להקשבה והכלה בינינו, ולדבר בבוקר תשעה באב על קנאות דתית. לצערנו בגלל מבצע 'עלות השחר' הדברים לא יצאו לפועל. בתשעת הימים קיימנו שיעורים קצרים כהכנה לתשעה באב ושמענו ממלמדים שונים על משמעותו של תשעה באב עבורם.

בחודש **אלול**, התחלנו את מבצע 'אהבתי!' במטרה לסיים את התני"ך באופן קהילתי בערב הושענא רבה. אמנם לא הצלחנו לסיים, אבל למדנו הרבה ונהנינו מתהליך הלימוד. את הלימוד הקהילתי ציינו בערב הושענא רבה, בערב 'שירי תני"ך', בו שרנו ביחד ולמדנו.

אנחנו מקווים ששנת השמיטה והנושאים המגוונים בהם עסקנו ולמדנו, השאירו טעם של עוד ורצון להמשיך ללמוד ולהעמיק בנושאים שונים, כל אחד לפי העניין שלו והמקום שלו בתורה.

אי אפשר לסכם את שנת השמיטה בלי להגיד תודה גדולה לצוות 'שמיטה קהילתית' שפעל בשמיטה הקודמת, ובמיוחד לסלעית לזר שהעבירה לנו חומרים מועילים רבים וחלקה מניסיונה ועצותיה הטובות. צוות שמיטה תשע"ה סלל לנו את הדרך וחלק ניכר מהדברים שעשינו (ובראשם אסיף הגזר, מבצע 'פתשגן', מבצע 'נעשה

במשנה' ומבצע 'אהבתי') התבססו על עבודת הצוות בשמיטה תשע"ה והדבר עזר וסייע מאד, ונראה לי שיש בכך התחלה של מסורות קהילתיות לשנת שמיטה.

תודה גדולה לרב ארי ולחברות צוות התוכן בוועדת דת – אפרת רפל, גילי זיוון ודיקלה גינזברג - על החשיבה המשותפת, העזרה והעשייה הרבה השנה. תודה רבה לכל מי שלקח חלק בפעילויות של שנת השמיטה, בתקווה שהייתה לכולם שנה משמעותית עם הרבה לימוד וקהילתיות!

ומכאן, לחגי תשרי:

לשמחתנו, מבחינה לוגיסטית חגי תשרי השנה עברו בצורה די 'חלקה', כמעט בלי תקלות. דבר אחד מרכזי אתו אנחנו נשארים ובו נצטרך לעסוק בשנה הקרובה הוא הדיון הקהילתי המובטח בשאלת קיום מניין דשא נוסף בימים נוראים.

בקשה נוספת – אחרי התפילות בראש השנה וביום כיפור ובהושענא רבה, נשאר הרבה לכלוך בבית הכנסת – ניירות טישו, עטיפות של אוכל, ארבעה מינים זרוקים ברחבה, סידורים ודפים לא במקום. כדאי לזכור שבית הכנסת הוא של כולנו, על-מנת שיהיה לנו נעים בתפילה, כל אחד ואחת צריכים לדאוג לציוד שלהם, להשתדל לא להשאיר לכלוך, ניירות משומשים. מה שאפשר – לזרוק לפח. ארבעה מינים – לשים בעגלה המיועדת לכך, נרתיקים שאין בהם צורך – לזרוק או לתת אך לא להשאיר זרוקים ברחבה. סידורים – להחזיר בצורה מסודרת למקום. השתדלו לשמור על הסדר והניקיון ודברו גם עם ילדיכם על-מנת שלכולנו יהיה יותר נעים. הדבר רלוונטי בחגים בהם נמצאים הרבה בבית הכנסת, אך יפה לשנה כולה.

לבסוף, ברצוני להגיד תודה גדולה לכל מי שסייע במהלך החגים – בצדדים הטכניים והמהותיים, בעצה טובה ובמילה טובה. בנוסף, ברצוני לבקש סליחה ומחילה אם מישהו נפגע במהלך החגים או הרגיש שלא קיבל את המענה הראוי מוועדת דת ושלא היינו מספיק רגישים לצרכיו.

בימים הקרובים וועדת דת תתכנס על-מנת לדון בפעילות לשנה הקרובה. נעדכן בהמשך.

חורף טוב,

קמה פס וצרת דת

שמיטה קהילתית | סעד תשפ"ב

מזכיר: משה שטרן | 052-533-1111 | טלפקס: 052-533-1111
 מזכירה: אילנה גולדמן | 052-533-1111 | טלפקס: 052-533-1111
 מזכיר: אילנה גולדמן | 052-533-1111 | טלפקס: 052-533-1111
 מזכירה: אילנה גולדמן | 052-533-1111 | טלפקס: 052-533-1111

דפריט עקאה צנת פעט מעסחת אק, קידיש לכבודט fe חתני "תורה" ו"קראית"

שבת שלום לכולם,

בפתיחת דברינו, רצינו להוקיר תודה לקהילה ולכל העוסקים בצרכי ציבור על הבחירה בנו, כחתני בראשית.

ספר בראשית מתחיל בסדרת סיפורים אוניברסליים, העוסקים באנושות כולה. את החלק הזה של הספר חותם הסיפור על מגדל בבל. במהלך הסיפור עוברת האנושות מהפכה, מעולם הדובר כולו שפה אחת, לעולם המוכר לנו – מרובה בשפות, מגוון בלאומים ובתרבויות: "ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים... ויאמרו – הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים". מתוארת כאן עבודת צוות, איחוד כוחות, הבנה של הפוטנציאל הטמון ביחד, והרגשה שביחד אפשר לעשות הכל.

תגובת ה' למעשה: "ויאמר ה' הן עם אחד ושפה אחת לכולם וזה החילם לעשות... הבה נרדה ונבלה שם שפתם, אשר לא ישמעו איש שפת רעהו". הקב"ה מבלבל את שפתם, גורם להם להפסיק את המעשה המשותף ואף לפוץ לכל עבר.

אם כך, מה היתה הבעייתיות במעשה?

נראה, כי גבול דק עובר בין אחדות לבין אחידות, בין היכולת המבורכת לפעול ביחד למען מטרה, לבין מחיקת היחיד והפיכתו לכולם. פרופסור ישעיהו לייבוויץ' רואה בצמד המילים "בשפה אחת" סכנה של טוטליטריות, מונוליטיות וקונפורמיזם.

כשכולם מדברים בשפה אחת ובדברים אחדים, אפשר לעשות ביחד דברים נפלאים, אבל.. רק את אותם הדברים, ללא מקוריות, יצירתיות ושאר רוח. מפסידים את הרווח שבריבוי, בשונות, את הדינמיקה שבשנינו, את החוזק של הייחודיות, שמתעקשת שלא להיות כמו כולם, ועדיין להתקיים ולקבל לגיטימציה.

את תגובתו של הקב"ה אנחנו בוחרים לראות שלא כעונש, אלא כמתנה שניתנה לנו – מתנת השונות. אלוקים חפץ בריבוי ולא באחידות, בגיוון ולא בחד מימדיות.

יש כאן מתנה וגם סכנה.

במסגרת חיים משותפים בעלי מטרות משותפות, השונות והריבוי יכולים להיות מתנה, רק אם לומדים להקשיב, לתת מקום ולהכיל את הגיוון. במידה ואין הקשבה והכלה, הקבוצה עלולה להיקלע למאבקים פנימיים, לקפוא על שמריה, ואפילו - להתפזר לכל עבר.

אנו מוצאים קווי דמיון בין סיפור מגדל בבל להיסטוריה ולהתפתחות של הקיבוץ...

בשיר הידוע של הרב נריה: "בראשית היתה מחשבה, אידאל נישא ומרומם, התאספו חברים בני מצווה והחליטו לתקן את העולם". ממש - שפה אחת לכולם. בהמשך, כל אחד מאיתנו נפגש לפחות עם סיפור אחד של יחיד, שהרגיש שלא היו קשובים לייחודיות שלו. כיום קהילתנו מבורכת בשונות ובמגוון בתחומים רבים.

בפרוש השנה החדשה אנו מאחלים לקהילת סעד כי נצליח למצוא את האיזון בין השפה המשותפת והמטרות המשותפות של הקהילה מצד אחד, ומצד שני – שנדע להקשיב ולתת מקום לשונות ולהכיל את ריבוי הדעות. אזי נרויח מכוח אחדותנו ונתעשר מהגיוון שבנו.

פינת לשון (20)

הפעם נעסוק במונח: לשון... לא נדבר על לשון הרע חלילה, אלא על לשון דיבורנו. נתחיל באמרה "לשון נופך על לשון", שרש"י מביא אותה פעמים רבות. בחרתי כדוגמה את פירושו לנחש הנחושת (במדבר כא' ח-ט): "ויאמר ה' אל משה עשה לך שרף..." ובפסוק הבא אנו קוראים "ויעש משה נחש נחשת..." רש"י מסביר: "לא נאמר לו לעשותו של נחושת, אלא אמר משה – הקב"ה קראו נחש ואני אעשנו של נחושת – לשון נופל על לשון". אגב, הקב"ה קראו שרף, לא נחש – אבל כנראה שרש"י לא רצה לוותר על מימוש המימרה "לשון נופל על לשון"...

לפי שלמה המלך, המונח לשון אפוף חשיבות וקדושה: "מִן־בְּיַד־וַחֲיִים בִּיד־לְשׁוֹן!" (משלי י"ח כ"א). רבו הפירושים המסורתיים לפסוק זה, אך לא ניכנס לפרטם ברשימה זאת. גם בימינו לא פחתה חשיבות מימרה זו, פוגשים בה כאשר קוראים דיווחים על הדיונים במשפטיהם של נבחרים ציבור.

נביא מספר דוגמאות של "לשון נופל על לשון" בחיננו. בנוסף לברכה "מועדים לשמחה", התברר שיש גם מקרים של "מועדים ללא שמחה". איני מתכוון לתשעה באב או צומות אחרים, אלא לבני אדם המועדים (בעיקר בימות הגשמים...). מה הקשר הלשוני בין המעידות לבין החגים, הנקראים מועדים? אין קשר! ההסבר – שורש המילה מועד במובן חג הוא: יעד, כמו: מוקש משורש יקש, מושב משורש ישב וכד'. לעומתו – המועד במובן מעידה שורשו הוא מעד, כמו סעודה משורש סעד. ומה הקשר לקיבוץ סעד? לא, אין קשר, וסליחה שגלשתי בטעות לנושא שאינו שייך לדיון...

דוגמה נוספת: מהו הקשר בין מחילה במובן סליחה לבין מחילה במובן מחפורת, מנהרה בעומק האדמה? הפעם הפתרון פשוט יותר. המחילה במובן מנהרה היא בעצם מְחִלָּה (בלי יי) היא יוצרת חלל. הדגש באות ל' מעיד ששורשה הוא חלל, כמו מגילה משורש גלל, מסילה משורש סלל. המחילה במובן סליחה היא משורש מחל. כמו מעילה משורש מעל.

לשורש חלל מובנים נוספים: חילל מלשון זלזל בקדושה, למשל "מחלליה מות יומת" (שמות ל"א י"ד), המילה "החל" – התחיל, גם היא משורש חלל, למשל "בגדול החל ובקטון כלה" (בראשית מ"ד י"ב). אפשר אולי להסביר את ריבוי המובנים לשורש חלל בכך שהיו בעבר שתי אפשרויות ביטוי לאות ח': אחת גרונית ואחת חיכית (בתוך), כמו שהיו לאות ע', (עמדנו על כך בעבר בהקשר לשורש ערב).

לסיום, גם להומור יש מקום ברשימה זו. אני מתכוון לספר שכתב חנניה רייכמן לפני כשישים או חמישים שנה – ובו שיפץ (או שיפצר, בלשון הצעירים) את המימרה שעסקנו בה: לשון נופל על לצון... ובלי לצון – יהי רצון שבמערכות הבחירות הבאות, נשמור כולנו על לשון נקיה!

חנן עליון

לְהַבִּיחַ וְצַחֵם בְּרַט וְלִכְפֹּל הַמַּשְׁפָּחָה
בְּרִכּוֹת לְבַר הַמַּצּוּוֹה לֵעַל הַנֶּכֶד
לְיֵאוֹר – בְּנֵט לֵעַל רִינַת וְאִפְרִי קִדְמַת בְּרַט
אִיחוּלִימַת לְמַחֲנוּת וְלַנְחִימַת!

אלופים בדפדופים – פרשת נח/ הרב ארי

לפני שנשאל את השאלות נחלק לכל המשתתפים ספרי תנ"ך. השאלות כולן יוצאות מפרשת השבוע ויוצרות חיבורים עם מקומות אחרים בתנ"ך. מה שצריך הוא להקשיב, לדפדף, לענות ולעמוד על הקשר בין שני המקורות. המוצאים קשר מעניין בין המקורות מוזמנים לשתף אותי.

1. בפרשה – הקב"ה מגדיר אותו 'תמים', בפרשת לך לך (בראשית יז) - הוא מצטווה להיות 'תמים'.
2. תיבה במים נוכל למצוא בתורה פעמיים. הגדולה בפרשה, והקטנה בתחילת החומש השני (שמות ג).
3. כינוי לגשם החזק שהחריב את העולם בפרשה, מופיע פעם נוספת בתהילים (פרק כט).
4. בפרשה – שם נחה התיבה לאחר המבול, בספר מלכים ב' (פרק יט) – לשם ברחו בני סנחריב לאחר שהרגו את אביהם.
5. בפרשה – משתלח ע"י נח, בספר מלכים א (פרק יז) – מביאים אוכל לאליהו הנביא.
6. בפרשה – מה שלא מצאה היונה כשנסתלחה בפעם הראשונה, בספר שופטים (פרק יג) – אביו של שמשון.
7. בפרשה – אחת מעונות השנה, בספר משלי (פרק ו) – התקופה הפעילה של הנמלה החרוצה.
8. בפרשה – אות הברית בין ה' לנח, בפרשת וירא (בראשית כא) – כלי נשק.
9. בפרשה – ניטע על ידי איש צדיק, בספר משלי (פרק לא) ניטע על ידי אשת חיל.
10. שניים בפרשה נקראים 'נחורי' (בראשית יא) מי היה בנו של הראשון? מי היה אביו של השני?

-רשמו ביומנים-

"הפנקס פתוח"

סרטם של יאיר אלצנר ואילה שקלאר

במוצאי שבת של קיץ 1952 נזרקה פצצה מאולתרת לביתו של שר התחבורה דוד פנקס. הסופר עמוס קינן וחברו מימי הלח"י שאלתיאל בן יאיר, נחשדו במעשה, אך זוכו בבית המשפט. לימים הצטברו ראיות כי הם אמנם ביצעו זאת, כמחאה על פועלו של פנקס להשבתת כלי רכב פרטיים בשבת. חודשיים לאחר המקרה נפטר פנקס מדום לב.

האם היתה זו התנגשות מייצגת בין תפיסות חילוניות לבין חקיקה דתית? מאבק בין ממלכתיות לאנרכיזם? התנגשות פוליטית או טרור של הפחדה?

לציון יום הזיכרון לרה"מ יצחק רבין - נפגש עם אילה שקלאר לצפייה בסרט ושיחה בעקבותיו.

מועדון לחבר | מוצ"ש פרשת לך-לך | י"א חשוון | 15.11.22 | בשעה 20:30

מחכות לכם,

יצרת תרבות

פינת הטריוויה / יאיר *fe* ומרקאי אפרתי

נסו למצוא קשר בין השאלות לפרשת נח. תשובות בעמוד 4 במהופך.

1. מה התפקיד של פלגת העורב בחטיבות החי"ר?
2. איזו זמרת שרה "כשירד מבול על הרחוב, אני אהיה לי גג לשמור אותי קרוב"?
3. מה גרם לזוג השייטים הישראלים, יואל סלע ואלדד אמיר, לפספס מדליה באולימפיאדת סיאול?
4. מי יו"ר ארגון רבני צהר?
5. באיזה אתר ארכיאולוגי ניתן למצוא את "קשת רובינסון"?
6. היכן כיום שוכן הר אררט?
7. מי נהרג עקב פלח רכב שהושלכה עליו ע"י אישה מראש מגדל?
8. באיזה ים שוכן האי ארובה?
9. מהו המבנה הגבוה בעולם?
10. מה אחוז האלכוהול הממוצע בייין?

אפת בונוס: היכן חונה רכב כיבוי האש fe הקיבוץ, הציתות fe?

תנתני סידור הרכב

לחברים שלום,

בשנה האחרונה ישנן עליות חדות בעלויות אחזקת הרכב (מעבר למחיר הדלק). ככל הנראה מגמה זו תמשך ומחירי הרכבים (וכתוצאה מכך גם החלפים והביטוח) יעלו גם בשנה הבאה.

מתוך רצון להמשיך ולתת שירות לחברים מבלי לייקר את המחיר לק"מ, ובהתאם להחלטה שענף סידור הרכב חייב להיות מאוזן, נבצע בקרוב החלפה של שני רכבים משפחתיים (רנו גרנד קופה) ברכבים קטנים (קיה פיקנטו).

רכבים אלו יוכלו לתת מענה לרוב הנסיעות (עד 4 מבוגרים). בסידור הרכב נוסיף קטגוריה של רכב קטן ואפשר לבחור או למחוק את הרכב בהזמנה.

את הרכבים האלו לא ניתן לתדלק בקיבוץ (בנזין) ועל כן מי שמחזיר את הרכב מתבקש למלא דלק באחת מתחנות סונול (יש דלקן).

סעו בזהירות!

וצדת רכב

ניחון האור על החושך

ואני, עלו בזיכרוני האישי, שני בתי כנסת. עלו, בשל קריאת הריאיון בעמודים (תשרי תשפ"ג) המספר על תופעת התפשטות נוהל הדלקת אורות בתי הכנסת סביב העולם, בתאריך של ערב "ליל הבדולח", ה 9 בנובמבר 1938, בו שרפו את בתי הכנסת בגרמניה כפתיח ביצועי של הנאצים נגד היהודים באשר הם.

ילדותי עד גיל שש נחווה בברלין שְהִיֶּסְבָה לי כמה חוויות –זכרונות של ילדים שנחרתו עמוק בלבי עד עצם היום. גרנו בבית סבא שלי ברחוב לְוּוּצוֹ מספר 9, כשלווצו מס. 11 היה מבנה גדול ומפואר בחלונות ויטרזים צבעוניים של בית הכנסת השכונתי. בחורף 1938, בליל א' סוכות, נדדנו כל המשפחה לסוכה הענקית שהוקמה בחצר בית הכנסת, עמוסים בסירים, מאכלים, כלי אוכל וסכו"ם, וחגגנו עם משפחות נוספות בצהלה ובשירה: "לשנה הבאה בירושלים הבנויה", מבלי לדעת שזה מה שאכן ייפול בחלקנו, ממש בסגנון: "תתגשמה כל התקוות". מה שהכי הרשים אותי היה שפתאום התחיל יורד גשם שוטף על הסכך, כשאז באדישות קמו הגברים למשוך בחבלים ובידיות, ותוך דקה הסוכה מתכסה בלוחות דיקט עד יעבור זעם ואוירת החג לא נפגמת.

והנה עברו שישים ואחת שנים, ואני (ורכטי) שוב מהלך ברחוב לווצו. ב1999 הוזמנתי- כיליד ברלין הארורה, לרגל שיפוץ בית הקברות דשם בו קבורה סבתי. נעתרתי, וכאמור שוב אני בלווצו 9... ואין בית וחלונות חזית, ואין שיחים ופֶּשֶׁשׁ ברזל לרחוב, ואין קורת עץ בחצר פנימית לניקוי שטיחים במחבט, אין בכלל בית שבמקומו ישנה תחנת דלק רעשנית קרה ומנוכרת. ויותר מזה, מעבר לסמטה בלווצו – חח.. אין בית כנסת .. אין! רק חומת לבנים אדומות ושני ספסלי רחוב עמוסים בשיירי זרים יבשים ושלט נחושת מכובד ועליו חרוט: "כאן במקום נשרף ונחרב בית כנסת, והמקום הפך למגרש-ריכוז-ליהודים (אומְשְׁלָאג-פֶּלָאץ), אזרחים שלנו שנאספו לכאן בְּאֶקְצִיּוֹת ליציאה לדרכם האחרונה.

ואכן, המגרש הריק שינה פניו, כשהוא נטוע עצי תרזה צעירים, ומרוצף תבליט נחושת ענק דמוי לוח שח-מט שכל ריבוע שלו מציין את אחד מבתי הכנסת שנחרבו בברלין ב 1938- 80 במספר. על כל ריבוע חרוט מספר המקומות בבית הכנסת, שירטוט של מראהו ותאריכי בנייתו והריסתו, כשיש המְצוּיִיִּים שם פְּאֶלָה שנהרסו יותר מפעם אחת. ממול ניצב קיר ברזל גבוה 50 אמה, בעובי של אגרוף רָשֶׁע בו חתוכים – דוֹרְךְ תאריכי משלוחים ואקציות של יהודי ברלין. כל תאריך ומספר הנשלחים להשמדה. בתחילה מספרי ענק, ולפני כמעט ממש סוף המלחמה-מספרים מועטים, כאות, שיד הכורת לא חֶלְשָה. מעבר לקיר על המדרכה, מצבור אבני ענק, הרתוקים זה לזה כאגודה אחת, בכבל ברזל אימתני שזור וחלוד, והם פְּעוֹלִים-נדחפים לתוך קרון רכבת שכולו ברזל חלוד, עמוס ומלא בְּבּוֹלְדֵרֵי האבן הכבדים והבוהקים בלובן, מוקפים בברזל החלוד, ומובלים על הפסים החלודים למסע מזרחה. אנדרטה עכשווית לעיני האזרחים העוברים וְשֶׁבִים וּבְלִוּוֹצוֹ שְׁטֶרְאָסָה תשע מכוניות מתדלקות בתחנת דלק, וילדים, בעליצות מקפצים ומשחקים בְּקֶלָס על ריבועי הנחושת, מצייני בתי הכנסת, וְהַתְרָזוֹת מוריקות בשדרה.

בית הכנסת העכשווי בסעד הוקם כמבנה האבן הציבורי והסופי הראשון בקיבוץ, שכל כולו ותוכנו מעיד על סיפורם, מחשבותיהם, כוונתם ומסקנותיהם של בּוֹנֵיוֹ להקים מקדש מועט, צנוע, אך משדר אֶמִירוֹת. חלון הוויטראז' הענק המאיר על סביבותיו בערבים, וארון הקודש הצנוע, העשוי על פי מידותיו של ארון הברית שנישָׂא על כתפני בני ישראל ארבעים שנה.. סליחה, אֶלְפִיִּים שנות גולה, הניצב קָמוֹ זמנית על צוק סלע במדבר הַגְּלוּת, בְּחִנְיֹת המסע, עֲדֵי הַגִּיעוֹ לארץ המובטחת ופרוכותיו על תוכנם המופיעות בעונתן הקבועה וכמו הפסיפסים על הקירות המכסים את הזמן מראשית ועד אחרית, מסיפור הבריאה בבראשית עד לאחרית הבריאה בנבואת יחזקאל המספר על זרזיף מים שיוצא מפינת המזבח, הופך לנחל איתן וזורם בואכה ים הַמְּנוֹת והופכו לשוקק

דגים ומשטוח תרמים של דייגים, וכל חופיו מוצלים בעצי פרי... וכל זאת קורה יותר מרמז נבואי של הפיכת מעשׂיה-בפח למעשה-בפועל המבוצע ע"י תושבי חבל הארץ הזאת שהפכו אדמה תררה לגן פורח, ולא רק על קירות בית הכנסת בסעד.

כל מה שכתבתי עד כה, היה כמין אילוסטרציה שמהווה את הרקע, לא רק שלי, אלא גם בתוך תוכם של חברים ותושבים בסעד. הנושא שהובא ב"עמודים" ריגש אותי למחשבה שמין הראוי להתייחס אליו, לדון בו ולקבל אי אלו החלטות, במסגרות של חברה וקהילה, חינוך ומשימות, דווקא בגלל השאלה המוצדקת ששאל במאמר אחד התבירים: "האם אין לנו מספיק ימי שואה?".

אני סבור שהארת בתי כנסת בו ביום שבו בתי הכנסת האירו את סביבתם בשל שרפתם בלילה חשוך ביותר בו הותר דמם של יושביהם להרג. לכן הארת בתי כנסת סביב העולם- הוא לא אפקט טכני-חשמלי, אלא הוא משרה הרגשה של "פירסומא דניסא", ובליבי- נחשול של תקומה, ובעיניי ניצוצות של ניצחון האור על החושך.

יוסף כרנהרד – הנזי

מפגשי עניין, תרבות ורוח לוחותיקים

במסגרת מפגשי הוותיקים (ארוחת בוקר במועדון מידי יום ראשון, ו"ארוחת ארבע" מידי יום רביעי בבית שקמה אחר הצהריים), הכרנו ושמענו חברים רבים, בעלי תפקידים, משפחות חדשות, וחברים שסיפרו על תחביב ועל תעסוקה. כל מפגש מביא אתו עולם מרתק ומרחיב דעת.

התגובות מעידות תמיד על ההנאה וגם על ההפתעה ("לא ידענו שהוא או היא..."). גם מצדם של ה"מרצים" נשמעת תודה על ההזדמנות, והערכה לקהל המשתתפים הסקרן והאוהד. שפע זה של רצון טוב, ידע ויכולות מוענק לנו ברוחב לב ובמקצועיות מרשימה.

האם יש עוד מי שירצה ויהיה מוכן לספר לנו (בכ 30-40 דקות) על עולמו, משפחתו, לימודיו, מקצועו או עניין ה"בוער בעצמותיו"? עם או בלי מצגת, או עזרים טכניים, והעיקר בקול רם...

נשמח להצעות ופניות מצד חברים, תושבים, נערים ונערות וכמובן גם בני משק מכל קצווי הארץ! כך שנרחיב את אופקינו ונתמלא בגאווה ונחת.

• **"קתדרה שדות נגב"** – פתחנו השנה תכנית חדשה ומרתקת (בימי שלישי בבוקר), עדיין אפשר להירשם אצל רותי לזר.

מחכות לפניותיכם!

רותי לזר ו/או צפרי לומי

הנה לה בא...

אחרי שבועות של חשיבה ומפגשים של הצוות המוביל אנחנו יוצאים לדרך.

דייקנו את המהלך כדי שהוא יתאים בדיוק עבורינו. אז ממש בקרוב נפגש כולנו יחד לדבר על חיי הקהילה שלנו ומה אנחנו רוצים, נלמד אחד מהשנייה מה חשוב לנו ואיך אנחנו מגבירים את הטוב המשותף, ויחד כולנו נגדיר את סדר היום הקהילתי שלנו.

המפגשים שיתקיימו הם הזדמנות חשובה ומשמעותית להניע יוזמות, פעולות וכל דבר שנבחר, להכיר אנשים שעדיין לא הכרנו ולהגדיל את מעגל החברים.

הצלחת התהליך טמונה בהשתתפות כלל הקהילה. אני מזמינה כל אחד ואחת - בואו להשמיע, בואו להשפיע!

לכתב שרון

איזו מין סדר אנחנו רוצים?
איך עושים שיהיה לנו טוב כאן ביחד?

**בואו לבוקר מפנק של
דיבור והקשבה**

רשמו לפניכם את התאריך, לבחירתכם:
ביום שישי - 25.11.22, א' בכסלו תשפ"ג
או
ביום שישי - 2.12.22, ח' בכסלו תשפ"ג
בשעות הבוקר.

בואו להשתתף עימנו!
כל קול חשוב!